

รายงานนวัตกรรม การจัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก(Active Learning)
เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียน

1. ชื่อนวัตกรรม

การจัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียน

2. ชื่อผู้พัฒนานวัตกรรม

ชื่อ นางพัชลัษณวรรณ ฮัทชินสัน

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านแก้งขาว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

3. ระยะเวลาดำเนินงาน

ระหว่างวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2568 ถึง วันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2568

4. ที่มาและความสำคัญ

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร และการเข้าถึงองค์ความรู้จากแหล่งข้อมูลนานาชาติ นักเรียนไทยในระดับชั้นประถมศึกษายังประสบปัญหาเรื่องทักษะภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะด้านการอ่านและการเขียน ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ภาษาในระดับที่สูงขึ้น

ข้อมูลจากการประเมินผลสัมฤทธิ์ในชั้นเรียนพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ในวิชาภาษาอังกฤษต่ำกว่ามาตรฐาน โดยเฉพาะด้านการอ่านที่ไม่สามารถออกเสียงคำศัพท์ได้อย่างถูกต้อง และการเขียนที่ยังขาดความมั่นใจในการใช้คำและประโยค ทำให้การเรียนรู้ของนักเรียนไม่ต่อเนื่องและไม่เกิดทักษะการสื่อสารที่ชัดเจน

แนวคิด Active Learning จึงถูกนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน โดยเน้นให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ ลงมือปฏิบัติจริง ฝึกผ่านกิจกรรมและแบบฝึกที่ออกแบบเฉพาะสำหรับพัฒนาทักษะด้านการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจ กระตุ้นความสนใจ และทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน

การจัดทำแบบฝึกทักษะที่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนและหลักสูตรสถานศึกษา จึงถือเป็นแนวทางสำคัญในการยกระดับคุณภาพทางวิชาการ สร้างพื้นฐานที่มั่นคงด้านทักษะภาษา และเปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถเรียนรู้อย่างมีความสุข มีแรงจูงใจ และสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

5. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

- 5.1 เพื่อยกระดับคุณภาพการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4
- 5.2 เพื่อพัฒนาสื่อและแบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนที่ใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงรุก
- 5.3 เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการอ่านและเขียนอย่างมั่นใจและมีประสิทธิภาพ

6. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านแก้งขาว จำนวน 12 คน

7. เครื่องมือและกระบวนการพัฒนานวัตกรรม

7.1 การวิเคราะห์หลักสูตรและตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน เพื่อวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อกำหนดกรอบเนื้อหาและแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนและเป้าหมายของหลักสูตร

7.2 การออกแบบหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นกิจกรรม Active Learning จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยยึดหลัก Active Learning ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียนเป็นสำคัญ โดยแต่ละแผนจะออกแบบกิจกรรมที่กระตุ้นความสนใจ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ แสดงความคิดเห็น และสะท้อนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผ่านกิจกรรมการอ่านและเขียนที่สัมพันธ์กับบริบทชีวิตจริงของนักเรียน

7.3 การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนที่เหมาะสมกับระดับชั้น จัดทำแบบฝึกที่มีเนื้อหาตรงตามมาตรฐานและตัวชี้วัด โดยเรียงลำดับความยากง่ายอย่างเหมาะสม ใช้คำศัพท์และประโยคที่สอดคล้องกับวัย พร้อมกิจกรรมเสริมที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการอ่านออกเสียง การสะกดคำ การเรียงประโยค และการถ่ายทอดความคิดเป็นลายลักษณ์อักษรได้อย่างชัดเจน

7.4 การใช้สื่อประกอบ เช่น บัตรคำ ภาพประกอบ ไบงาน และแบบฝึกปฏิบัติ ผลิตและใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น บัตรคำศัพท์พร้อมภาพ (Flashcards) เพื่อสร้างการจดจำเชิงภาพ ไบงานเพื่อฝึกการอ่าน-เขียน และแบบฝึกปฏิบัติที่ทบทวนเนื้อหาอย่างต่อเนื่อง โดยจัดเตรียมให้เหมาะสมกับเนื้อหาและลักษณะกิจกรรมในแต่ละแผนการสอน

7.5 การจัดกิจกรรมฝึกฝนที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทั้งรายบุคคลและกลุ่ม ออกแบบกิจกรรมฝึกฝนที่นักเรียนสามารถทำได้ทั้งแบบรายบุคคล เช่น การอ่านออกเสียงตามตัวอย่าง การเขียนตอบคำถาม และแบบกลุ่ม เช่น การเล่นเกมคำศัพท์ การเขียนเรื่องสั้นร่วมกัน เพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาและการทำงานร่วมกับผู้อื่น สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกและท้าทาย

7.6 การประเมินผลด้วยแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน แบบสังเกต และแบบประเมินพฤติกรรม ใช้เครื่องมือประเมินที่หลากหลาย ได้แก่ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเพื่อวัดพัฒนาการของผู้เรียน แบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมและความตั้งใจในการเรียน และแบบประเมินทักษะการอ่านและเขียนจากการปฏิบัติจริง เพื่อติดตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และสะท้อนผลเพื่อปรับปรุงการสอน

8. กระบวนการสร้างนวัตกรรม

กระบวนการสร้างนวัตกรรม การสร้างนวัตกรรมจัดการการเรียนรู้จำเป็นต้องอาศัยขั้นตอนที่เป็นระบบและสอดคล้องกับหลักการวิจัยและพัฒนา เพื่อให้ได้นวัตกรรมที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียน และสามารถใช้ได้จริงในบริบทของห้องเรียน ดังนี้

8.1 วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของผู้เรียนในด้านการอ่านและเขียน เริ่มต้นด้วยการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เกี่ยวกับทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ ผ่านการสังเกต การสอบถาม และการทดสอบเบื้องต้น เพื่อให้ทราบถึงระดับความสามารถ จุดอ่อน และความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน อันจะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดเป้าหมายของนวัตกรรม

8.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวบรวมข้อมูลทฤษฎีทางการศึกษา เช่น แนวคิดของ Vygotsky เรื่อง Zone of Proximal Development ที่เน้นการเรียนรู้ผ่านการมีผู้ช่วยเหลือ การเรียนรู้เชิงรุกของ Dewey และการเรียนรู้โดยใช้ภาระงาน (Task-Based Learning) รวมถึงงานวิจัยด้านการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบนวัตกรรมให้มีประสิทธิภาพ

8.3 ออกแบบและพัฒนาแบบฝึกทักษะที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการคิดวิเคราะห์ สร้างแบบฝึกทักษะที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง คิดวิเคราะห์และสะท้อนผลการเรียนรู้ เช่น แบบฝึกการอ่านออกเสียง การเขียนตอบคำถาม การแต่งประโยคจากภาพ รวมถึงกิจกรรมแบบคู่และกลุ่มที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันอย่างมีปฏิสัมพันธ์

8.4 ทดลองใช้ในห้องเรียน และปรับปรุงตามผลสะท้อนและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ นำแบบฝึกทักษะที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนเป้าหมาย โดยติดตามผลผ่านการสังเกต การสอบถาม และผลการประเมินก่อน-หลังเรียน จากนั้นรวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษและการสอน เพื่อนำไปปรับปรุงแบบฝึกให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

8.5 ประเมินผลการใช้และสรุปผลการดำเนินงาน ทำการประเมินผลสัมฤทธิ์ของนวัตกรรมทั้งในด้านผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เจตคติ และพฤติกรรมในการเรียน พร้อมทั้งวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย และความ

เป็นไปได้ในการนำไปขยายผลต่อในระดับชั้นหรือสถานศึกษาอื่น ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

9. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนเรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษในครั้งนี้ อ้างอิงจากแนวคิดและทฤษฎีทางการศึกษาที่สำคัญหลายประการ ดังนี้

9.1 แนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning): เป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการคิด

วิเคราะห์ และลงมือปฏิบัติจริง โดยผู้เรียนไม่ใช่เพียงผู้รับสารอย่างเดียว แต่เป็นผู้ร่วมสร้างองค์ความรู้ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งช่วยกระตุ้นความสนใจ สร้างแรงจูงใจ และส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความหมาย

9.2 ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivism): พัฒนาโดย Jean Piaget และ Lev Vygotsky ซึ่งให้เห็น

ว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นจากการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผ่านประสบการณ์ตรง การเชื่อมโยงกับความรู้เดิม และการมีปฏิสัมพันธ์กับสังคม การจัดกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ทดลอง ค้นหา และสรุปด้วยตนเอง จึงช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มั่นคงและยั่งยืน

9.3 การเรียนรู้โดยใช้ภาระงาน (Task-Based Learning): เป็นแนวทางในการเรียนภาษาโดยให้นักเรียน

มีโอกาสใช้ภาษาจริงผ่านภาระงานหรือสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริง เช่น การอ่านป้าย การเขียนบัตรอวยพร การแต่งเรื่องสั้น ฯลฯ ซึ่งส่งเสริมการนำความรู้ไปใช้ในบริบทที่หลากหลาย

9.4 ทฤษฎีการพัฒนาภาษาของ Stephen Krashen: ประกอบด้วยแนวคิดสำคัญ เช่น แนวคิด Input

Hypothesis ที่เชื่อว่าผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะทางภาษาผ่านข้อมูลภาษาที่ได้รับอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับระดับความสามารถ แนวคิด Affective Filter Hypothesis ที่กล่าวว่าความกลัวหรือความเครียดเป็นอุปสรรคต่อการเรียนภาษา ดังนั้นบรรยากาศการเรียนที่เป็นมิตรและสนุกสนานจึงช่วยให้ผู้เรียนเรียนภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทฤษฎีเหล่านี้เป็นรากฐานสำคัญที่ผู้พัฒนาได้นำมาใช้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

10. กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้

10.1 ดำเนินการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะ 10 แผน แบ่งเป็น 2 หน่วยการเรียนรู้ แบบฝึกทักษะ ได้รับการออกแบบมาเป็นลำดับขั้น จากง่ายไปยาก ประกอบด้วย 2 หน่วยการเรียนรู้ ๆ ละ 5 แผน โดยครอบคลุมทั้งทักษะการอ่านและการเขียนแบบบูรณาการ กิจกรรมในแต่ละแผนจะเน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสลงมือปฏิบัติ ฝึกการอ่านออกเสียง การจับใจความ การเรียบเรียงความคิด และการเขียนประโยคหรือข้อความอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้

10.2 ใช้สื่อการเรียนรู้สนับสนุนการเรียนรู้ เช่น Flashcards, บัตรภาพ, แบบฝึกอ่านสะกดคำ จัดเตรียมสื่อการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เช่น บัตรคำศัพท์พร้อมภาพประกอบเพื่อเสริมการจำและการอ่านออกเสียง แบบฝึกอ่านสะกดคำเพื่อพัฒนาความเข้าใจในหลักการอ่าน และใบงานที่ใช้ฝึกการเรียบเรียงคำเป็นประโยค รวมทั้งเกมหรือกิจกรรมเสริมเพื่อเพิ่มความสุขและแรงจูงใจในการเรียน

10.3 วัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบต่อเนื่อง ใช้การประเมินผลอย่างต่อเนื่องทั้งในระหว่างเรียน และหลังจบบทเรียน โดยประกอบด้วยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการของนักเรียน แบบสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรม แบบประเมินผลการอ่านและเขียนจากชิ้นงานจริง และการสะท้อนผลโดยนักเรียนเอง เพื่อให้ครูสามารถนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงแผนการสอนให้เหมาะสมกับศักยภาพและความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง

10. ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย

เชิงปริมาณ: นักเรียนร้อยละ 80 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นหลังใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ โดยวัดจากคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการด้านความสามารถในการอ่านออกเสียง การสะกดคำ การเขียนประโยค และการเรียบเรียงความคิดที่ดีขึ้นอย่างชัดเจน นักเรียนส่วนใหญ่สามารถตอบคำถามได้ถูกต้องมากขึ้น และเขียนสื่อสารได้คล่องแคล่วขึ้นในแบบฝึกและกิจกรรมปลายบทเรียน

เชิงคุณภาพ: นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น มีความกล้าแสดงออกในการอ่านออกเสียงและเขียนแสดงความคิดมากขึ้น ลดความกังวลและความกลัวในการใช้ภาษาอังกฤษ พัฒนาทักษะการทำงานเป็นกลุ่มและการช่วยเหลือกัน มีความตั้งใจเรียนและมีสมาธิมากขึ้นขณะทำกิจกรรม นอกจากนี้ นักเรียนยังแสดงออกถึงเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ เช่น มีความสุขในการเรียน สนใจเข้าร่วมกิจกรรม และอยากเรียนรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองนอกห้องเรียน

11. บทเรียนที่ได้รับ

11.1 แบบฝึกช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะภาษาอย่างต่อเนื่อง จากการใช้แบบฝึกทักษะพบว่า นักเรียนสามารถพัฒนาและต่อยอดความรู้ทางภาษาอังกฤษได้อย่างมีระบบ โดยเฉพาะทักษะการอ่านออก

เสียง การสะกดคำ และการเขียนประโยค ซึ่งแบบฝึกที่มีลำดับความยากจากง่ายไปยาก ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพของตนเอง เกิดความเข้าใจในโครงสร้างภาษาและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างมั่นใจ

11.2 การเรียนรู้แบบ Active Learning ช่วยกระตุ้นการมีส่วนร่วม กิจกรรมในรูปแบบ Active Learning ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในกระบวนการเรียนรู้ เช่น การจับคู่คำศัพท์ การทำงานกลุ่ม การระดมความคิด และการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ส่งผลให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น ตั้งใจเรียน มีความรับผิดชอบในงานของตนเอง และพัฒนาทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดียิ่งขึ้น

11.3 นักเรียนมีความสุขและสนุกกับการเรียนรู้ ส่งผลต่อการรักการเรียนรู้อังกฤษ บรรยายภาค การเรียนรู้ที่เป็นกันเอง และกิจกรรมที่สนุกสนาน เช่น เกมคำศัพท์ การแข่งขันตอบคำถาม และกิจกรรมสร้างสรรค์ ส่งผลให้นักเรียนรู้สึกมีความสุขกับการเรียนภาษาอังกฤษ มีทัศนคติที่ดี ไม่กลัวการใช้ภาษา กล้าลองผิดลองถูก ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

12. เงื่อนไขความสำเร็จ

ความสำเร็จของการดำเนินวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ เกิดขึ้นได้จากการประสานปัจจัยหลายด้านที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนี้

12.1 การวางแผนอย่างเป็นระบบ การดำเนินงานที่เป็นระบบ เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์สภาพปัญหา การตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ การออกแบบแผนการสอน การจัดทำแบบฝึกทักษะ ไปจนถึงการวัดผลและประเมินผล โดยใช้กระบวนการอย่างมีขั้นตอนและต่อเนื่อง ช่วยให้การจัดการเรียนรู้มีทิศทางที่ชัดเจน สามารถควบคุมและปรับปรุงได้ตลอดเวลา

12.2 การเลือกใช้กิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย กิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ถูกออกแบบให้สอดคล้องกับพัฒนาการและความสนใจของนักเรียนระดับประถมศึกษา เช่น เกม การจับคู่คำ การเล่านิทาน การระบายสี การเขียนข้อความสั้น ๆ ซึ่งช่วยสร้างความสนุกสนาน ลดความเครียด และกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมตลอดเวลา

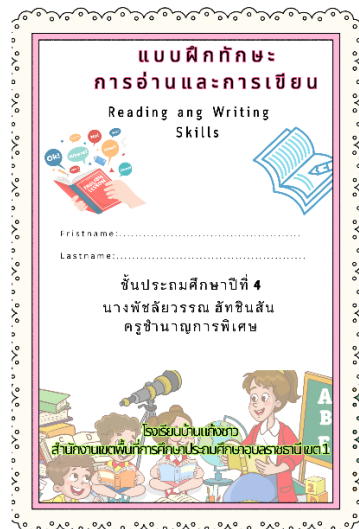
12.3 การมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง และผู้บริหาร ครูเป็นผู้จัดกิจกรรมที่เข้าใจบริบทของผู้เรียน ผู้ปกครองให้การสนับสนุนด้านเวลาและทรัพยากร ส่วนผู้บริหารโรงเรียนช่วยส่งเสริมด้านนโยบายและโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้การมีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (PLC) ระหว่างครู ทำให้สามารถพัฒนาและต่อยอด

13. ภาคผนวก

- แผนการจัดการเรียนรู้

- แบบฝึกทักษะ

- ภาพกิจกรรมประกอบ

